

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

10. søndag i treenighetstiden – 1. august 2021

Preiketekst: Matt 18,21–35

Lesetekst I: 1 Mos 50,14–21

Lesetekst II: 2 Kor 13,11–13

Slik jeg har behandlet dere...

For mange år siden møtte jeg en person som hadde en sterk historie å fortelle. Vedkommende hadde hatt et svært anstrengt forhold til sin far. Faren hadde vært alvorlig syk i en lengre periode, men hadde overlevd.

På tross av det, så hadde sykdommen påført ham en personlighetsendring som rammet hele familien – ikke minst barna. Etter hvert ble det så krevende at familien brøt opp, og barna ønsket avstand fra faren.

Men denne personen ønsket å holde kontakten, selv om det var tydelig at vedkommende gruet seg smertelig for å besøke ham. Sammen med en annen person, fikk de likevel besøkt faren med jevne mellomrom. Og over tid fikk en også noen gode opplevelser.

Dette intense arbeidet med å møte en med kjærlighet og tid, selv om det var ufortjent, er noe jeg beundrer intenst. Men det minner meg også på et sterkt budskap som vi også finner i dagens tekstrekke.

Ikke en overfladisk tilgivelse

Dagens tekster kan av og til fremstilles forenklet og overfladiske, mens de i virkeligheten er svært utfordrende. De handler om tilgivelse. Ikke tilgivelse av uheldige kommentarer eller nasking av godteskuffa til mor. Nei, de handler om alvorlige overtramp.

I historien om Josef, møte vi ham på sitt mest sårbare. Ikke fordi han var svak, men fordi han nettopp hadde gravlagt sin far, hadde all makt til Faraos og fordi han møtte dem som hadde sviktet ham og solgt ham som slaver. Han kunne, midt i dyp sorg og sinne, befalt sine soldater om å fengsle eller henrette sin søsken. Han kunne tatt hevn.

Josef handler som kongen i lignelsen som vi møter i evangelieteksten. Samtidig står han i sterk kontrast til tjeneren som fikk ettergitt gjelden han hadde hos kongen, men som fengslet dem som skyldte ham penger. Hva kan disse to historiene lære oss?

Tilgivelse er sjeldent fortjent

I historien om Josef, er det noe kontraintuitivt med måten Josef handler på. Jeg har tidligere hørt at enkelte har omtalt datidens kultur som en hevnekultur, hvor det var en vanlig reaksjon å hevne seg på urett som ande gjorde. Det tror jeg er feil. Jeg tro ikke at noen kulturer er mer hevnjerrige enn andre. Det er dessverre både tidløst og menneskelig å ønske hevn over dem som påfører oss smerte, tap og lidelser.

Men selv når Josef har all grunn og mulighet til å hevne seg på dem som sviktet ham som mest. De som han hadde tillitt til fordi de var hans søsken. På tross av det, så viser han oss alle et viktig poeng, som han uttrykker ved å si, *'Er jeg i Guds sted?'*. Imellom linjene kan vi lese at hevn er ikke noe mennesker skal praktisere eller noe de er satt til å gjøre. Eller som det står i Romerbrevet, *'Ta ikke hevn, mine kjære, men overlat vreden til Gud. For det står skrevet: Hevnen hører meg til, jeg skal gjengjelde, sier Herren'* (Rom 12,19).

Dette understrekes også i Jesu lignelse når kongen sier, *'Burde ikke også du ha vist barmhjertighet mot din medtjener, slik jeg viste barmhjertighet mot deg?'*. Altså, så oppfordres vi til å tilgi hverandre, fordi Gud har tilgitt oss. Det er ikke fordi noen fortjener å bli tilgitt, men fordi det er noe som Gud lærer oss.

En guddommelig tilgivelse

I historien om Josef, synes jeg å se konturene av en guddommelig tilgivelse. Han som hadde alle muligheter til å hevne seg, velger i stedet å tilgi og gjøre godt mot dem som gjorde ondt mot ham. Det må ha gjort inntrykk på søsknene. Det må også ha gjort inntrykk på dem som stod rundt og så på. Det må ha gjort inntrykk på dem som kjente til historien. Det må ha gjort noe med deres samfunn og relasjonene deres.

Kanskje er det derfor at den andre lesningene legger vekt på enhet og kjærlighet, fordi det sender et større budskap til dem rundt seg. Eller som det står i Johannesevangeliet, *'Må de alle være ett, slik du, Far, er i meg og jeg i deg. Slik skal også de være i oss, for at verden skal tro at du har sendt meg'* (Joh 17,21).

Denne tilgivelsen har altså kommet fra et sted. Den er gudskapt. Samtidig kan vi, som allerede har opplevd denne tilgivelsen, velge å praktisere den samme tilgivelsen ovenfor andre. **Det er det sprengkraft i.** Men det er ikke bare for å peke på Gud, men det er også fordi det er godt for oss mennesker å bli tilgitt og å kunne tilgi. For den som har båret på hevntanker, noe vi alle har gjort, så vet en hvor destruktivt det også er for en selv. Gud tilbyr oss en vei ut av den vonde hevnsirkelen.

Og her kunne jeg sluttet prekenverkstedet, men jeg har behov for å legge på ett punkt til.

Tilgivelse må ikke bety tillitt

Det å tilgi er noen ganger svært utfordrende. Ja, kanskje umulig. Noen ganger kan vi ikke annet enn å overlate det til Gud, fordi enkelte personer har påført oss så stor smerte at vi ikke kan tilgi. Det er ikke alt vi kan tilgi, og det tror jeg også Gud vet.

En venn lærte meg noe om det å tilgi, etter at et familiemedlem hadde begått et maktovergrep på ham. *'Jeg vil tilgi, selv om det virker umulig. Men det betyr ikke at jeg har tillitt til vedkommende'*.

Det er kanskje en rar måte å avslutte en slik tekst på, men jeg tror vi alle har godt av å reflektere over dybden, vanskeligheten og alvorligheten i hva tilgivelsen er. Den er ikke å feie alvorlige hendelser under teppet, men den kan være en start på rehabiliteringen i eget liv. Noen ganger kan den også være starten på rehabiliteringen av brutte relasjoner mellom mennesker eller samfunn. Men det er ingen enkel øvelse. Kanskje er den ikke menneskelig mulig. Da er det godt å overlate det til Gud, så han kan gjøre det han synes er rett uten at vi som mennesker må bære ansvaret for det.

Kristoffer Eknes

Misjonsrådgiver

kristoffer@return2sender.no